

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беларускага абкома і гарнома КП(б)У і абласнога выканаўчага камітэта

Год выдання другі

№ 235 (304)

ЧАЦВЕР

10

КАСТРЫЧНИКА

1940 г.

Цана 10 калеек.

СЁННЯ ў НУМАРЫ:

Молатаву. — Прамова тав. Маўрыяна. — Пленум ЦК ЛКСМБ.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ.

Наша радзіма: Карэла-Фінская ССР.

ТРЭЦЬЯЯ СТАРОНКА

В. Гарбаню. — Радасныя вынікі. В. Кірылюк. — Новае ў вёсцы Зубава.

Л. Маліноўскі. — Поўнацю вывезці дровы і торф.

М. Малая. — Больш увагі выхаванню дзяцей у школе.

ЧАЦВЕРТАЯ СТАРОНКА

ЗА РУБЯЖОМ: Пагадненне СССР і Фінляндыі аб дэмілітарызацыі Аляндскіх астравоў. — Выступленне Мацуока. — Выступленне Чэрчыля ў палатэ абшчыні. — Дзеянні германскай артылерыі. — Дыпламатычная актыўнасць у Вашынгтоне.

АБ КУЛЬТУРНЫМ ГАРЫЗОНЦЕ ПАРТЫЙНЫХ КАДРАЎ

XVIII з'езд ВКП(б) высунуў першы план павышэння культуры выхавання мас. Барацьба з перажыткамі капіталізму ў сазнанні працоўных, павышэнне іх камуністычнай свядомасці — вось адна з галоўных задач нашай партыі. Гэта прад'явіла велізарны патрабаванні перш за ўсё к партыйным кадрам, к актыўным дзеячам вялікай партыі Леніна—Сталіна.

Усё большую ролю набываюць у нас цяпер пытанні культуры. Развіццё СССР ярка пацвярджае марксісцкі тэзіс аб тым, што грамадства быццё вызначае грамадскае сазнанне, — тэржаству сацыялістычных адносін вытворчасці ў СССР адваджае і магутны росквіт сацыялістычнай культуры. Нябачаны ў капіталістычных краінах размах набывае народная асвета ў СССР. Магутна развіваецца савецкая навука, на патрыятычнай аснове сродкаў савецкай дзяржавы. Віднае месца ў жыцці савецкага народа занялі і такія галіны культуры дзейнасці, як літаратура і мастацтва.

Уся культурная работа павінна быць накіравана ў адно русла. Усе галіны духоўнага жыцця — навука, мастацтва, школа і ВНУ, друк, — павінны, пад кіраўніцтвам партыі, служыць багагоднай справе будаўніцтва камунізму.

Большымі — адзінымі законнымі наследнікамі ўсіх багаццяў культуры, якія на працягу вякоў выпрацавала чалавецтва. Сацыялістычнае грамадства прылягае ў свае рукі культурную спадчыну мінулага і, абгажачы яе, нясе ўперад. У той час, як у капіталістычных краінах разбураюцца найвялікшыя скарбніцы культуры, савецкія людзі пільна аберагаюць культурныя багацці, накопленыя чалавецтвам.

Партыя Леніна—Сталіна вучыць сваіх членаў, вучыць увес савецкі народ таму, як беражна трэба адносіцца да гэтай спадчыны, закідае глыбока вывучаць яе, авалодаваць ёю, бо без гэтага не можа быць сацыялістычнай культуры.

Адсюль ясна, якое выключнае значэнне набывае работа партыйнага актыва над павышэннем свайго культурнага ўзроўню. Таварыш Сталін гаварыў на XVIII з'ездзе ВКП(б), што нашай задачай з'яўляецца зрабіць усіх рабочых і сялян адукаванымі. У першую чаргу гэта задача павінна быць вырашана ў адносінах партыйных кадраў. Партыя ажыццяўляе кіраўніцтва ўсімі старонамі развіваючайся ў СССР сацыялістычнай культуры, таму і самі партыйныя кадры павінны быць глыбока культурнымі.

Вы чалавек партыйны і павінны цікавіцца ўсім, — такую рэлікію падаў таварыш Сталін на першай усеасяжнай нарадзе стэханаўцаў партгорту шахты «Цэнтральная-Ірмэна» тав. Петрову.

Партыя ўзяла выключную ўвагу павышэнню ўзроўню свайго актыва. Задача авалодавання большасцю актыва, усваення законаў грамадскага развіцця, авалодавання марксісцка-ленінскай тэорыяй стаіць перад усімі нашымі кадрамі: партыйнымі, прафсаюзнымі, савецкімі, гаспадарчымі.

«Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» — гэта энцыклапедыя марксісцка-ленінізма — даў магутны штуршок да павышэння тэарэтычнага ўзроўню нашых работнікаў. На ўсёй краіне распе і шырыцца імкненне ўсіх аградаў нашай інтэлігенцыі да авалодавання марксісцка-ленінскай тэорыяй. Тут дасягнуты ўжо значныя поспехі, асабліва партыйнымі кадрамі. Але поўнае рашэнне гэтай задачы ўспраецца ў значнай меры ў неабходнасць расшырэння культурнага гарызонту нашых кадраў. Бо неадстаткова вучыць толькі «Кароткі курс». Усваенне яго глыбокага зместу павінна прабудзіць густ к авалодаванню марксісцка-ленінскай тэорыяй, павінна стаць штуршком к рабоце над творчымі класікаў марксісцка-ленінізма, над асноўнымі працамі Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

У сваёй гістарычнай прамоўе аб задачах саюза моладзі Ленін паказаў няправільнасць думкі, быццам зучыцца камунізму — гэта значыць толькі завучыць камуністычныя лозунгі, толькі завучыць гатовыя камуністычныя вывады. Як указвае Ленін, гэта прывяло б да стварэння камуністычных начотыкаў ці хвастуноў і скрозь і ўсюды прыносіла б яам вялікія шкоды і страты. Нельга стаць камуністам, паказаў у сваёй выдатнай прамоўе Ленін, не ўсвоіўшы таго, што накоплены чалавецтвам ведамі.

Вучэнне Маркса, пісаў Ленін, «узыць як прама і непасрэдна працяг вучэння найвялікшых прадстаўнікоў філасофіі, палітычнай эканоміі і сацыялізма... Яно ёсць законны пераёмнік лепшага, што стварыла чалавецтва...»

Вось чаму Ленін так настойліва растлумачвае думку, што нельга стаць сапраўдным камуністам, не ўвасіўшы ўсёй сумы ведаў, выпрацаваных чалавецтвам. Леніну належыць палажэнне: «Камуністам стаць можна толькі тады, калі ўбагаціць сваю памяць веданнем усіх тых багаццяў, якія выпрацавала чалавецтва».

З агульным уздымам культурнага ўзроўню ў нашай краіне, з павышэннем марксісцка-ленінскай свядомасці нашых кадраў, на меры спясеў у справе вучэння «Кароткага курсу» нашымі кадрамі і іх работы над творамі класікаў марксісцка-ленінізма, усё большае значэнне набывае задача расшырэння культурнага гарызонту камуніста.

Ствараліся рэвалюцыйныя светлагія пролетарыята, Маркс абавіраўся на нямецкую філасофію, на англійскую палітычную эканомію, на французскі сацыялізм. Ясна таму, што нельга глыбока ўсвоіць марксісцка-ленінскае вучэнне палітычнай эканоміі, філасофіі, гісторыі грамадскай думкі. І нельга атрымаць трывалыя эканамічныя і філасофскія веды без знаёмства з асноўнымі вывадамі прыродазнаўства, з важнейшымі фактамі гістарычнай навукі.

Усё новае і больш складаныя задачы высювае перад партыйнымі кіраўнікамі, арганізатарамі вялікага будаўніцтва камунізму, наша сацыялістычнага рэчаіснасць.

Партыя Леніна—Сталіна кіруе ўсёй дзяржаўнай дзейнасцю ў нашай краіне, у тым ліку велізарнай, аснашчонай багацейшай тэхнічнай сацыялістычнай гаспадаркай. Партыйныя кадры абавязаны авалодаць эканамічнымі навукамі, эканамічнай тэорыяй марксісцка-ленінізма. Гэта даць ім магчымасць лепш кіраваць прамысловасцю, транспартам, сельскай гаспадаркай. Эканамічная адукацыя партыйных кадраў — абавязковая ўмова нашай набаданоснага руху ўперад.

Неабходна ведаць і мастацкую літаратуру, і творы мастацтва. І тут трэба вучыцца ў класікаў марксісцка-ленінізма, у якіх найшырэйшыя навуковыя веды спалучаюцца з глыбокім разуменнем усіх старон чалавечай культуры.

Мастацтва і літаратура будуць паспяхова служыць справе сацыялізма толькі пры ўмове належнага партыйнага кіраўніцтва. Стала быць, ад нашых партыйных кадраў патрабуюцца авалодаванне і гэтай старадой «духоўнай вытворчасці», як выражаўся Маркс.

Задача сістэматычнага павышэння культурнага ўзроўню нашых кадраў — справа цяжкая, але цалкам вырашымая. Трэба толькі правіць настойлівасць і ўперства ў дасягненні паставіленай мэты. Нельга адгаварвацца, больш 16 тон бомб было скінута на ваенна-марскую базу ў Вільгельмсгафене, Галандыі і акупіраванай частцы Францыі. Бамбардзіроўцы паднялі таксама нафтачыгальныя заводы ў Гамбургу і Гельзенкірхене, сілавая стаяцца ў Кілі, заводы Крупа ў Эсене, металургічныя прадпрыемствы ў Ганау, авіязаводы «Фокер» у Амстэрдаме, таварныя склады ў Мангейме і некалькі перпрыяцельскіх аэрадромаў.

Усе англійскія самалёты шчасліва звярнуліся на свае базы.

вацца тым, што ў работнікаў не копіць часу для расшырэння свайго культурнага кругазору, для ўбагачэння свайго розуму скарбамі чалавечай культуры. Неабходна ўспомніць, як у стары час, пры царызме, перадавыя рабочыя, прыходзілі ў нашу партыю, знаходзілі час авалодаць культурай, мананалізаванай у той час пануючым класам. Перадавыя рабочыя вучыліся і «Капітал» Маркса, і творы Леніна. Яны знаёміліся і з Дарвінам. Яны вучыліся класічную літаратуру, гісторыю, філасофію. Так, праз усе перашкоды старэйшае пакаленне большасцю прабіла сабе дарогу да вышэйшай чалавечай культуры.

У цяперашні час у краіне сацыялізма створаны ўсе ўмовы для таго, каб нашы кадры маглі паспяхова авалодаць вышэйшай культурай. Большымі не ласуюць перад цяжкасцямі. Яны прывыклі іх перамацаць. Яны сумеюць справіцца і з задачай далейшага павышэння свайго ўзроўню ўзроўню, расшырэння свайго культурнага гарызонту.

І калі нашы кадры даб'юцца спяхоў у гэтай справе, яны змогуць больш эфектыўна кіраваць навуковымі ўстановамі, літаратурай, мастацтвам, школай, накіроўваючы ўсе староны нашай жыцця ў адно русла, русла барацьбы за пабудову камуністычнага грамадства.

Між тым да гэтага часу далёка не адзінадушны факты, калі некаторыя партыйныя кіраўнікі выяўляюць не толькі абурэнне невуцтва ў галіне марксісцка-ленінскай тэорыі, але і поўную нешчыльнасць у пытаннях культуры. Такія кіраўнікі звычайна дрэнна спраўляюцца і з практычнай справай, якую ім даручыла партыя. Яны робяць памылку за памылкай, яны губляюць аўтарытэт, адстаюць ад радавых членаў арганізацыі.

Але ёсць і іншыя кіраўнікі, якія, не глядзячы на сваю загружанасць практычнай работай, знаходзяць час для авабачэння свайго розуму, для расшырэння свайго ведаў. У такіх арганізатараў ідзе значна лепш і практычная справа. Па такіх людзях павінны раўняцца ўсе нашы партыйныя кадры. Авадоваючы вышэйшай культурай, яны магутна рушаць уперад справу ўздыму камуністычнай свядомасці ў нашай краіне, справу камуністычнага выхавання працоўных мас.

(Прадавы артыкул «Правды» за 8 кастрычніка).

ПЕРШАЯ СТАРОНКА

Аб культурным гарызонце партыйных кадраў — перадавы артыкул. Дадзім сацыялістычнай краіне магутныя працоўныя рэзервы. Па савецкай краіне.

У апошнюю гадзіну.

ДРУГАЯ СТАРОНКА

XIV з'езд ЛКСМБ: Прыўтанні таварышы Сталіну і таварышы

ДАДЗІМ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ КРАІНЕ МАГУТНЫЯ ПРАЦОЎНЫЯ РЭЗЕРВЫ

ВАЖНАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ МЭРАПРЫЕМСТВА

Хвалю новага вытворчага ўздыму і энтузіязма сярод рабочых прадпрыемстваў Гродна выклікаў Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб дзяржаўных працоўных рэзервах.

З пачуццём горадзі і радасці выказалі сваю ўдзячнасць і адабрэнне чыгуначнікі. Дзяжурны на станцыі тав. Карэйва гаворыць:

— Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета — гэта вялікае дзяржаўнае мерапрыемства. Ён дае магчымасць кожнаму юнаку атрымаць кваліфікацыю, стаць поўнацэнным рабочым на нашых сацыялістычных прадпрыемствах.

Словы, поўныя любові і ўдзячнасці савецкай уладзе, выказаў комсамалец тав. Пахута.

— Радуюся, — сказаў тав. Пахута, — за сваіх таварышоў, якім выпала вялікая чэсць быць прызначанымі першымі ў школы і вучылішчы.

З вялікай радасцю віталі Указ аб дзяржаўных працоўных рэзервах рабочыя сталерна-механічных майстэрняў. Стаханавы тт. Механік, Шымтун, Галубовіч, Жадкоўскі і Залешынскі расказвалі аб цяжкасцях, якія ім прышлося перажыць, каб атрымаць кваліфікацыю.

— Дзякую табе, радзіма, за клопаты аб дзецях! — гаворыць стары рабочы Галубовіч. — Мае чацвёрта дзіцяці цяпер будзе вучыцца вытворчай кваліфікацыі. З радасцю я напашу іх у рамесленыя школы.

Вітаючы гэта выключна важнае дзяржаўнае мерапрыемства, калектыву сталерна-механічных майстэрняў узду на сябе абавязальства гадовы план выканаць на 100 процантаў да XXIII гадавіны Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

На ўсіх прадпрыемствах Гродна лямбрыка расторгнута масава-растлумачальная работа. На чыгуначцы, на веласіпедным заводзе агітатары праводзяць гутаркі, растлумачваючы працоўным гістарычнае значэнне Указа Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і пастанову Соўнаржкома аб прызыве гарадской і калгаснай моладзі ў стваральныя школы і вучылішчы.

П. Самуйлаў.

На здымку: ткач-двухстаночнік 17 беластоцкай тэкстыльнай фабрыкі М. Мільніцкі. Вытворчае заданне тав. Мільніцкі выконвае на 115 процантаў. Фота А. Сапіра.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ АТРЫМАЕ КВАЛІФІКАВАНУЮ РАБОЧУЮ СІЛУ

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб стварэнні дзяржаўных працоўных рэзерваў даць магчымасць нашай прамысловасці ў арганізаваным парадку атрымаць кваліфікаваную рабочую сілу. Моладзь 14 і 17 год, якая будзе вучыцца ў школах фабрычна-заводскага навучання, будзе забяспечана ўсім.

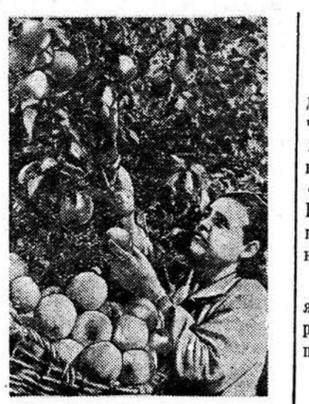
Выданы Указ дапаможа працоўным аваявіць разнастайныя спецыялістскія, ліквітаваць «сямейнасць», якая наіралася на шкільных заводах. Тут, напрыклад, было заведзена так, што ў майстры не дапускаліся «чужакі», а гэта работа перадавалася толькі на спадчыне. Так майстэр-

ства шклодува пераходзіла ад працэда да праўніка і т. д.

Шкільныя заводы, якія астатнія ад польскіх капіталістаў, не мелі ніякага механічнага абсталявання і мінімальны ўмоў на тэхніцы безапаснасці. Цяпер гэтыя заводы набываюць новы выгляд. У прыватнасці, на беластоцкаму шкільнаму заводу намаячацца ўвесці механічнае абсталяванне для выпрацоўкі бутэлек, а таксама для апрацоўкі сырых матэрыялаў, якія да гэтага часу апрацоўваліся ўручную.

І. Зьлінд, галоўны інжынер беластоцкага шкільнага завода.

Па Савецкай Краіне

Добры ўраджай яблыкаў збірае ў гэтым годзе соўгас «Брылёна», Гомельскага раёна БССР. На здымку: работніца Ж. Я. Жураўская здымае яблыкі. Фота К. Якубовіча.

ПЛЯЦОУКА ДЛЯ БУДЫНКА ТЭАТРА САТЫРЫ

У Маскве на вулгу пляцоўкі Паўстання і Барыкаднай вуліцы пачаўся знос старых дамоў. Тут адведзены вялікі ўчастак для новага будынка тэатра Сатыры, які будзе збудаваны па праекту архітэктараў Д. Чэчуліна і К. Орлова. Глядзельны зал тэатра разлічаны на 1.200 чалавек.

Акрамя асноўнага будынка, тут жа будзе пабудаваны корпус для публічных памяшканняў тэатра. У ім размясціцца дэкарацыйны майстэрні, гараж і т. д.

РАТАВАЛЬНІКІ ЭКСПЕДЫЦЫІ ПАДВОДНЫХ РАБОТ АСОБАГА НАЗНАЧЭННЯ

ЛЕНІНГРАД. Я сценкі суднабудавнічага завода імені Марці заклічваюць падрыхтавацца да хадавых выпрабаванняў двух новых ратавальнікаў — караблёў «Нептун» і «Сатурн» — караблёў «Нептун» і «Сатурн», пабудаваных на заказ Галоўнага ўпраўлення экспедыцый падводных работ асобага назначэння (ЭПРОН).

Гэта буйнейшыя ратавальнікі акіянскага тыпу, разлічаны на аварыйныя і суднападёмныя работы ў любым становішчы мора. Вы-

пуск такіх караблёў — буйнейшая перамога ленынградскіх суднабудавнічых падрыхтаванні да хадавых выпрабаванняў двух новых ратавальнікаў — караблёў «Нептун» і «Сатурн», пабудаваных на заказ Галоўнага ўпраўлення экспедыцый падводных работ асобага назначэння (ЭПРОН).

У складзе каманды ратавальніка караблёў аддзеланы з вялікім камфортам.

У бліжэйшы час «Нептун» і «Сатурн» выйдучы з мора.

РАСТУЦЬ РАДЫ ЭСТОНСКИХ ПРОФСАЮЗАУ

ТАРТУ (Эстонская ССР). З кожным днём растуць рады профсаюзаў Эстоніі. Тры з паловай месцы назад у Тарту налічвалася 1.400—1.500 членаў профсаюза, зараз іх — 17 тысяч. Профсаюз будаўнічых рабочых вырас у 13 разоў, рабочых скуронай прамысловасці — у 4,5. У профсаюзе металістаў, які налічваў некалькі дзясяткаў членаў, цяпер састаіць 1100 чалавек. Створаны новыя профсаюзы — ра-

ботніцкай асветы, аховы здароўя і гандлёвых служачых.

На ўсіх прадпрыемствах Тарту закончаны выбары фабрычна-заводскіх і мясцовых камітэтаў. Зараз фабзавкомы шырока рэагуюць перадачаргучніцкае сацыялістычнае саборніцтва. Па ініцыятыве профсаюзаў на фабрыках і заводах горада рэгулярна праводзяцца лекцыі і даклады на грамадска-палітычных тэмах.

ВІЯУЛЕНЫ СЦЕНЫ МАНАМАХАВА САБОРА

СМАЛЕНСК. У час падземных работ у Смаленску выяўлены рэшткі сцен Манамахава сабора, які мае выдатную гісторыю. У 1611 годзе пасля 20-месячнай асады Смаленска, горад у выніку здрады быў заняты інтэрвентамі. Тады тры тысячы доблесных абаронцаў горада, сабраўшыся ў Манамахамым саборы, рашылі лепш намерці, чым здацца ў па-

Наталія Сек, прыхаўшая на Урал з заходніх абласцей Беларусі, працуе на будаўніцтве ніжня-тагільскага валаправода (Свярдлоўская абласць), добра авалодала адбойным малатком і выконвае месячнае заданне на 130 процантаў. Фота Н. Мезенцава.

Фота-клішэ ТАСС.

БУДАЎНІЦТВА НОВАГА КАНАЛА

АЛМА-АТА. У Кзыл - Ордынскай абласці пачалося будаўніцтва вялікага Нова-Чылінскага канала. На трасу канала вышла 15.800 калгаснікаў.

XIV З'ЕЗД ЛКСМБ

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

Комуніст павінен быць добрым агітатарам

Партыйная арганізацыя 6-га беластоцкага тэкстыльнага камбіната на сваім сходзе 7 кастрычніка абмеркавала пытанне аб становішчы агітацыйнай работы на камбінате.

Сістэматычная агітацыйная работа на камбінате пачалася з жніўня месяца. Агіткалектыў спачатку склаўся з 12 агітатараў, зараз вырас да 17 чалавек. У цэхах з рабочымі праведзена 174 гутаркі на розных тэмах. Галоўнымі пытаннямі, вакол якіх вялася агітацыйная работа, былі рашэнні VII Сесіі Вярхоўнага Савета СССР, Указы Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 26 чэрвеня і 10 ліпеня, міжнароднае становішча, і цярп — Указ аб Дзяржаўных Працоўных Рэзервах СССР.

Вылучаюцца ў агітацыйнай рабоце члены партыі тав. Астравогава, галоўны інжынер камбіната тав. Кавалеўская, тт. Шэбеляк, Пшэвальская, Карташоў, Краўціна. Яны сур'езна рыхтуюцца да гутарак і сістэматычна праводзяць іх у цэхах з рабочымі.

У партарганізацыі вядзецца журнал учоты праведзеных гутарак. Запісваецца тэма гутаркі, хто праводзіў і колькі чалавек прысутнічала.

Тав. Пшэбеляк 24 верасня правёў гутарку аб сацыялістычнай дысцыпліне працы, 3 кастрычніка — аб міжнародным становішчы, 7 кастрычніка — аб Указе Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб Дзяржаўных Працоўных Рэзервах СССР. Прысутнічала 35-40 чалавек. Гутаркі тав. Пшэбеляк праводзіць для рабочых на іх роднай мове. Гутаркі праходзяць жыццё і арганізавана.

У цэху сухой апрэтуры агітацыйную работу вядзе тав. Пшэвальская. У гэтым цэху працуюць жанчыны. Тав. Пшэвальская многа расказвае рабочнікам аб правах і абавязках жанчын Савецкага Саюза. Яе гутаркі ўважліва слухаюць рабочніцы.

Член партыі тав. Астравогава — агітатар шкарпага цэха. Ткачы 6-га камбіната — пісьменныя людзі і жыва цікавяцца ўсімі падзеямі. Пра-

цаваць сярод іх пачэсная задача. І тав. Астравогава гэта разумее. Яна глыбока і сур'езна рыхтуецца да гутарак. У выніку яе гутаркі карыстаюцца поспехам, праходзяць на высокім ідэіна-палітычным узроўні; ткачы задаюць многа пытанняў, на якія агітатар дае зместныя адказы.

Але не ўсе агітатары, у тым ліку і комуністы, на-большэвціцу адносяцца да вядзення палітычнай агітацыі сярод рабочых. Кіраўнік агіткалектыва тав. Дзінабургская ўказала ў дакладзе, што комуністы-агітатары тт. Хаткоўскі, Гукаў, Арсенцёў і Быкоўская правялі ўсяго на пяць гутарак з рабочымі. Намеснік дырэктара камбіната тав. Хаткоўскі спытаўся на занятасць. Але сапраўдна прычына не ў гэтым. Тав. Хаткоўскі і іншыя недаацэньваюць значэнне палітычнай агітацыі, баліца, што ім прыемна адказваць рабочым на даволі складаныя пытанні.

Правільна зрабіў партыйны сход, патрабаваўшы ад гэтых комуністаў неадкладна прыступіць да агітацыйнай работы ў цэхах. Комуніст павінен быць прыкладным агітатарам.

У выступленнях комуністы ўказалі, што адбываюцца прапаганды і агітацыі Беларускага гаркома партыі не аказвае практычнай дапамогі агіткалектыву. 3 гаркома ліхора ні разу не прысутнічаў на семінарах агіткалектыва. Часта рабочыя задаюць агітатарам пытанні, якія датычацца работы мясцовых гандлёвых і камунальна-бытавых арганізацый, на якія без кансультацый цяжка адказаць. Але кансультацыі па гэтых пытаннях атрымаць няма дзе. Неабходна, каб у парткабінеце гаркома быў кансультант па гэтых пытаннях.

Партыйны сход прыняў канкрэтнае рашэнне аб паліпашэнні палітычнай агітацыі на камбінате.

П. Дуло.

Вучоба комуністаў у Граеве

Многія члены і кандыдаты партыі граеўскага раённага партарганізацыі закончылі вивучаць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» і прыступілі да вивучэння твораў Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

Член партыі тав. Барбікаў працуе над творам Леніна «Што такое «прыяцель» народа і як яны ваююць супроць сацыял-дэмакратыі». Упартая праца над сабой дазволіла тав. Барбікаву стаць добрым прапагандыстам. Яго лекцыі і даклады карыстаюцца папулярнасцю сярод працоўных раёна.

Многа часу ўдзяляюць рабоце над сабой члены партыі тт. Маркоўскі, Старыковіч, Падольскі і Сіленкоў. За апошні час у раёне прагучала 8 лекцый. Лекцыі наведалі амаль усе комуністы і многа інтэлігенцыі. Добра праітлі лекцыі «Ленінска-сталінскае вучэнне аб сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі», «Аб лютэўскай рэвалюцыі 1917 года», «Аб савецкім патрыятызме». Цікаваць да лекцый вяліка.

Пры адзеле прапаганды і агіта-

цыі райкома партыі працуе 8 кансультантаў. Гэтыя таварышы працуюць кансультацыяй, у пярвочных партарганізацыйных арганізацыях таварышчынна суб'яднаюць.

Работнікі аддзела прапаганды і агітацыі сістэматычна ажыццяўляюць кантроль над вучобай комуністаў.

Між тым, у раёне ёсць асобныя комуністы, якія не найшлі далей першага і другога раздзелу «Кароткага курсу».

Зусім не вучыцца член партыі тав. Семашка. Аднойчы у райкоме партыі ў яго запыталі, ці вивучае ён марксізм-ленінізм.

— А як жа? — адказаў тав. Семашка. — Першы раздзел скора закінчаю.

Мастацкай літаратуры ён не чытае, а газеты толькі праглядвае.

Як правіла, комуністы не вучацца ў тых пярвочных партыйных арганізацыях, дзе сакратары не паказваюць прыклада, як трэба працаваць над сабой.

В. Гарбаню.

Комуністы і комсамольцы раз'ясняюць Указ

У Беларускай раённай канторы сувязі адбыўся чарговы адкрыты партыйны сход. Абмяркоўваў даклад начальніка канторы тав. Жалезнікава аб правядзенні масава-растлумачальнай работы сярод рабочых і служачых у сувязі з Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб працоўных рэзервах. У спрэчках выступілі тт. Жыліцкі, Цяленчанка, Гершман і іншыя.

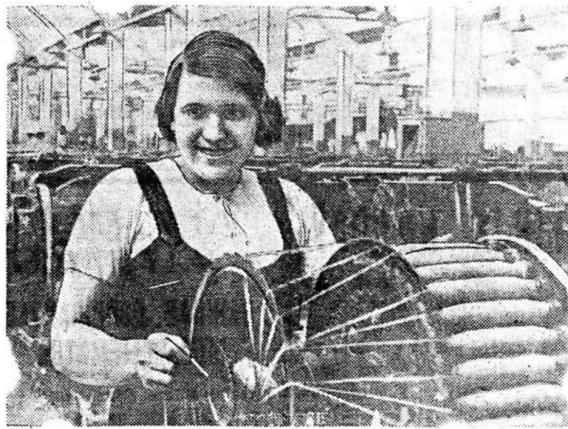
Комуністы і комсамольцы канторы прыступілі да растлумачэння Указа адразу пасля яго атрымання. Член партыі тав. Цяленчанка што-

дэнна праводзіць гутаркі з рабочымі і служачымі адміністрацыйна-гаспадарчага адрэса. Такія ж гутаркі і чыткі Указа правялі комсамольцы тт. Жыліцкі, Мазло, Міхайлава і іншыя.

Рабочыя і служачыя райканторы сувязі Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб працоўных рэзервах сустралі з вялікім задавальненнем. Асабліва гарача вітае Указ моладзь. З ліку моладзі каля 50 чалавек выказалі сваё жаданне паступіць у школы фабрычна-заводскага адукацыі.

На лекцыі па гісторыі партыі ў марксіска-ленінскім універсітэце выхаднога дня пры Барысаўскім гаркоме КП(б)Б. Злева — лектар Мінскага абкома КП(б)Б тав. Саламаха. Фота І. Шышко.

Ткачыца Аршанскага Ільпокамбіната (Віцебская абласць), дэлегат XIV з'езда комсомала Беларусі М. Г. Глушанкова. Стаўшы 3-га кастрычніка на стэханаўскую вахту імені з'езда, яна з 12 станкоў перайшла на абслугоўванне 16 і выпрацавала 1.467,5 пагонных метраў тканіны. Фота М. Савіна. Фотакроніка БЕЛТА.

Прамова тав. Маўрына — сакратара Беларускага абкома комсомала — на XIV з'ездзе ЛКСМБ

Беластоцкая абласная комсамольская арганізацыя ўпершыню ўдзельнічае на з'ездзе комсомала. За кароткі тэрмін свайго існавання комсамольскія арганізацыі нашай абласці значна ўзмацніліся, павялічылі свае рады.

Выконваючы рашэнні XVIII з'езда ВКП(б), комсомол правялі сябе на ўсіх участках сацыялістычнага будаўніцтва баявым памочнікам партыі Леніна—Сталіна. Пад непамерным кіраўніцтвам партыйных арганізацый комсамольскія арганізацыі праробілі велізарную работу па нацыяналізацыі прамысловасці, банкаў, правядзенню выбараў у Народнае Сабранне, Вярхоўныя Саветы СССР і БССР.

У Беларэтку, Гродне, Ваўкавыску і іншых раёнах 637 чалавек з мясцовай моладзі працавалі агітатарамі, 18 чалавек — старшымі акруговых выбарчых камісій, 167 юнакоў і дзяўчат працавалі старшымі ўчастковых камісій.

Велізарны ўздым сярод моладзі праўдзецца ў росце прадукцыйнасці працы. Сіламі комсамольцаў і моладзі ў Гродненскім раёне, напрыклад, пабудавана 11-кілометровая дарога на працягу 15—20 дзён, а была польская дзяржава практыравала будаваць гэтую дарогу 7—8 год. Пабудавана таксама шасейная дарога ў Свіслацкім раёне.

Комсамольцы з'яўляюцца ініцыятарамі сацыялістычнага саборніцтва. Застрэльчыкамі ў гэтай вялікай справе выступілі тэкстыльчыцкі горады Беларэтка.

Пры правядзенні першай большэвіцкай слябы на вызваленай зямлі,

у час уборкі ўраджаю і загатоўвак сельскагаспадарчых прадуктаў комсамольцы і моладзь таксама накіравалі ўзоры ў рабоце. Комсамольская арганізацыя калгаса «КІМ», Свіслацкага раёна, арганізавала 6 комсамольска-маладзёжных звенняў па ўборцы ўраджаю. Звенні працавалі па-стэханаўску.

За кароткі час абласной комсамольскай арганізацыі вылучана на кіруючую комсамольскую, саветскую і гаспадарчую работу 718 маладых адуальных работнікаў. Напрыклад, комсомолец тав. Міркулаў вылучыў на пасадку старшым Сакоўскага райвыканкома. Новапрынятыя ў рады ленінскага комсомала тт. Лашак і Юхенціў адуостены вялікай чэспі — яны выбраны дэпутатамі Вярхоўнага Савета БССР.

У парадку выканання рашэнняў XI пленума ЦК ВЛКСМ аб рабоце з актывам і перабудове комсамольскага апарата па нашай абласці створаны 104 пастаянныя камісіі, у якіх працуе каля 830 чалавек, у тым ліку 243 дзятчыны. Камісіі прыступілі да работы шырока, актыў і працуюць лепш, чым раней існавалішы аддзелы.

Беластоцкая абласць з'яўляецца пагарнічнай. Гэта абавязвае нас усё вышэй і вышэй узнімаць большэвіцкую пільнасць.

Перад абласной комсамольскай арганізацыяй стаіць вялікія задачы. Нарукі таму, што з гэтымі задачкамі мы справімся, з'яўляецца кіраўніцтва нашай слаўнай усёперамагаючай большэвіцкай партыі, аднаснась комсамольскай арганізацыі настаўніку і правядуры вялікаму Сталіну. (Апладысменці).

Плеум ЦК ЛКСМБ

Адбыўся першы пленум ЦК ЛКСМБ XIV склікання. На пленуме выбрана бюро ЦК ЛКСМБ у колькасці 9 членаў. Членамі бюро выбраны тт. Зімянін М. В., Ефройнін І. Л., Чэрнікава А. М., Міньковіч А. А., Гарбушын К. П., Барашкаў М. П., Канстанцінаў Ф. Т., Мальчэўскі А. Н., Зпштэйн Г. Д.

Першым сакратаром ЦК ЛКСМБ вы-

бран тав. Зімянін М. В., сакратаром па прапагандзе тав. Ефройнін І. Л., сакратаром па школах тав. Чэрнікава А. М., сакратаром па кадрах тав. Міньковіч А. А.

Адказным рэдактарам газеты «Чырвоная змена» зацверджан тав. Барашкаў М. П., адказным рэдактарам газеты «Сталінская моладзь» — тав. Канстанцінаў Ф. Т.

Масква, Крэмль.

Таварышу СТАЛІНУ

Дарагі Іосіф Вісарыявіч!

Вам, вялікаму правядуры і лепшаму друту савецкай моладзі, шлем мы, дэлегаты XIV з'езда Ленінскага Комуністычнага Саюза Моладзі Беларусі, ад імені 263 тысяч комсамольцаў і ўсёй моладзі рэспублікі наша палкае, сардэчнае, комсамольскае прывітанне.

Ленінска-Сталінскі комсомол Беларусі прышоў да свайго XIV з'езда малалітным атрадам, цесна згуртаваным вакол сваёй масеры — большэвіцкай партыі, да канца адным вялікай справе Леніна—Сталіна.

XVIII з'езд партыі большэвікоў прадставіў комсомолу права прымаць самы актыўны ўдзел у рашэнні задач гаспадарчага і дзяржаўнага будаўніцтва. Комсамольцы Беларусі гатовы аддаць усе свае сілы на тое, каб апраўдаць вялікае давер'е партыі.

Велізарны і разнастайны поспехі нашай квітнеючай радзімы на ўсіх участках сацыялістычнай будаўніцтва. Вялікі і шматгранны ўдзел савецкай моладзі ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. Комсомол і савецкая моладзь сваімі поспехамі абавязаны партыі, абавязаны Вам, роліны Іосіф Вісарыявіч, Вашым штодзённым бацькоўскім клопатам, якія Вы праўдзецца штодзённа, штогадзінна аб моладзі.

Гэта Вы разам з геніем чалавечтва Владзімірам Ільічам Леніным стварылі, выхавалі і загартавалі ў барацьбе комсомол — перадавы атрад савецкай моладзі. Вы забяспечылі нам цудоўнае, шчаслівае, радаснае, квітнеючае жыццё. Вы адкрылі перад савецкай моладдзю шырокія шляхі да вяшчын чалавечлага шчасця, да працы, да творчасці, да героікі. Ваша імя заўсёды і ўсюды натхняла і нахмінае працоўных на п'ябачаныя ў свеце творчыя дзярванні, на героічныя подв'ігі ў славу нашай квітнеючай радзімы. Ваша імя, Іосіф Віса-

Масква, Крэмль.

Таварышу МОЛАТАВУ

Дарагі Вячаслаў Міхайлавіч!

Вам, глебе першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы, бліжэйшаму саратніку вялікага Сталіна, XIV з'езд Ленінскага комсомала Беларусі ідзе сваё палкае комсамольскае прывітанне.

Дарагі Вячаслаў Міхайлавіч! Вашай энергіі, нястомнай дзейнасці на пасадку глебы савецкага ўрада наша краіна ў многім абавязана сваімі поспехамі і перамогамі.

Дзякуючы мудрай сталінскай палітыцы міру савецкага ўрада, узначалымама Вамі, Вячаслаў Міхайлавіч, узрос міжнародны аўтарытэт Савецкага Саюза, і наша краіна ўп'юўнена прадаўжае сваю мірную творчую працу.

Сталінская палітыка міру дапамагла беларускаму народу ажыццявіць сваю велікую мару аб з'яднанні ў адной сацыялістычнай дзяржаве. Натхніўшы Вашым заклікам, з іменем вялікага Сталіна на вуснах, доблесныя воіны краіны сацыялізма зрабілі свой вызвалены паход і прынеслі свабоду і шчасце 13 мільёнам працоўных Заходняй

Беларусі і Заходняй Украіны.

XIV з'езд ЛКСМБ запэўняе Вас, Вячаслаў Міхайлавіч, што Комсомол Беларусі пад кіраўніцтвам КП(б)Б будзе і ў далейшым нястомна працаваць на карысць сваёй любімай сацыялістычнай айчыны, выхоўваць усю моладзь рэспублікі ў духу адданасці справе большэвіцкай партыі, у духу дысцыплінаванасці і арганізаванасці, любі да працы на карысць сацыялістычнай радзімы.

Запэўняем Вас, дарагі Вячаслаў Міхайлавіч, што будзем і ў далейшым, не пакладаючы рук, працаваць над тым, каб мацнела магутнасць нашай радзімы, каб яшчэ больш магутнай была наша доблесная Чырвоная Армія, будзем нястомна працаваць над тым, каб даць краіне больш самалётаў, танкаў, гармат, стварыць невычарпальныя працоўныя рэзервы.

Няхай жыве савецкі ўрад і яго глеба, ворны вучань і бліжэйшы саратнік вялікага Сталіна — Вячаслаў Міхайлавіч Молатаў!

Няхай жыве наш любімы правядуры, друг і настаўнік — вялікі і мудры Сталін!

НАША РАДЗІМА

Карэла-Фінская ССР

31 сакавіка 1940 года на паўночным захадзе Савецкага Саюза ўзнікла новая саюзная рэспубліка, уваходзячая ў браціў саюз савецкіх рэспублік. Ідучы на сустрэчу пажаданням працоўных Карэальскай Аўтаномнай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, шостае сесія Вярхоўнага Савета СССР рашыла далучыць да Карэальскай рэспублікі тэрыторыю, адзіноўшную да СССР па мірнаму дагавору паміж СССР і Фінляндіяй. Сесія разам з тым паставіла пераўтварыць Карэальскую Аўтаномную рэспубліку ў саюзную Карэла-Фінскую Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку.

Карэла-Фінскую ССР населяюць два кроўныя народы: карэлы і фінны, — а таксама рускія.

Тры чварты тэрыторыі рэспублікі пакрыты лесам, пераважна сасноў і ёлкай. У рэспубліцы больш 20 тысяч азёр, у ліку якіх два найвялікшых возеры Еўропы: Ладажскае (звыш 18 тысяч квадратных кілометраў) і Онежскае (каля 10 тысяч квадратных кілометраў). На паўначы краіны і на значных узвышшах прасціраецца тундра—забалочаная, вечно мёрзлая зямля, якая адтаівае ў летнія месяцы на невялікую глыбіню.

Прырода краіны прадрызначыла

яе гаспадарку. Бяскрайнія лясы — крыніца невычарпальнай сыравіны для лясной прамысловасці. Цялозольна-папярковыя заводы, у ліку якіх такія вялікія, як Кандаложскі, Сегежскі, Кекагольскі, Штэкарскі і іншыя, выпрацоўваюць цэлюлозу, паперу і картон усіх сартоў. Выдатная будаўнічая сасна карэла-фінскія лясы — лепшае дрэва для карабельных вежаў. Будаўнічы лес ідзе не толькі на патрэбы Савецкага Саюза, але і вывозіцца за граніцу.

Многа каштоўных пушных звіраў жыве ў таежных лясах краіны. Куніцы, расамакі, белкі, тхары, гарнастаі служаць прадметам промыслаў. На паўначы жыве дзікі алень. Бурыя мядзведзі і велізарныя ласі бадзюцца па глухих гутшарах. На берагах лясных рэк возіцца выдра. Паліванне — адно з асноўных заняткаў насельніцтва Карэла-Фінскай ССР.

Мноства багатых рыбаў азёр і рэк і наяўнасць двух мораў, амываючых рэспубліку (Балтыйскае на паўднёвым захадзе і Белае на паўначы), робяць Карэла-Фінскую ССР адным з асноўных рыбных раёнаў Савецкага Саюза. Тут прамышляюць каштоўныя народы рыбаў: сёмту, сіга, фарэль і інш. Быстра цякучыя рэкі з

парогамі і вадаспадамі тояць у сабе велізарны запасы энергіі. У гэтых рэках за год савецкай улады пабудавана каля 20 новых электрастанцый.

Непры краіны багаты выкапнямі. На дне азёр і ў горных пародах ёсць у вялікай колькасці жалезная руда. У Шудож-гары знойдзены велізарны запасы руды (100 мільёнаў тон), якая мае каштоўны рэдкі метал — ванады. На берагах Ладогі знойдзены залежы свінца, волава, асбесту. Я Онежскага возера багата месцанароджаныя шматзолынага каменнага вугалю, у зале якога знаходзіцца такія каштоўныя прадукты, як вокіе алюмінія.

Балоты краіны маюць велізарны запасы торфу (да 30 мільёнаў кубаметраў). Ё прамысловому выкарыстанню ўсіх гэтых багаццяў прыступлена толькі ў апошнія год.

Карэла-Фінская ССР славіцца на ўвесь свет сваімі каштоўнымі будаўнічымі-аблічавымі матэрыяламі: карэльскім гранітам, парфірам, мрамарам.

Да рэвалюцыі сельская гаспадарка ў краіне амаль адсутнічала. Валоты, непраходныя лясы і цвёрдыя глебы не паддаваліся апрацоўцы сахой і траўлянай бараной. Сваіго хлеба ледзь хапала на тры месяцы ў годзе. «Карэль-кару еў», — гаварылі аб карэльскім сялянна, які сапраўды прырэмешвалі ў мжу састовую кару.

Цяпер 95 процантаў карэльскіх

сялян аб'яднаны ў калгасах. Согні трактараў апрацоўваюць цяжку карэльскую зямлю. У краіне ўпершыню з 1933 года закаласілася шпаліца; да гэтага тут сялі толькі жыта, авёс, ячмень. Рэзка ўзраслі ўраджаі аўсу і бульбы.

Карэлі да рэвалюцыі была закінутай і цёмнай украінай Расіі. Непрынятна амаль цалкам было непісьменным. А зараз пісьменнасць насельніцтва дасягае 95 процантаў. У 16 вышэйшых навуковых установах і тэхнікумах рэспублікі навучаецца 4.400 чалавек. У рэспубліцы выходзіць каля 30 газет на карэльскай мове агульным тыражом больш 15 мільёнаў экзэмпляраў.

Сталіца Карэла-Фінскай ССР — Петразаводск — размешчана на Онежскім возеры і на вялікай чыгуначнай магістралі (Кіраўскага чыгуначка), перасякаючай рэспубліку з паўднёня на паўнач і злучаючай Ленінград з незыямраючым портам на Баранцавым моры — Мурманскам. У Петразаводску жыве каля 70 тысяч чалавек. Гэта вялікі горад, які за апошнія год у парадкаваўся і адбудоваецца. Другія вялікія гарады рэспублікі: Выбары — буйны порт на Балтыйскім моры, Кекаголь — на Ладажскім возеры і Беламорск — порт на Белым моры, які ажава пацянаецца градзёжны штучныя волны шлях — Беламорска-Балтыйскі канал імені Сталіна, які злучае Белае мора з Балтыйскім.

Фота І. Шышко.